MIGRÁCIÓKUTATÓ INTÉZET

Aktuális migrációs körkép

2020. február 10.

I. Európa

400-500 migráns próbált meg átjutni a magyar-szerb határon
Helyszíni beszámolók szerint mintegy félezer illegális migráns próbált meg belépni Kelebiánál Magyarország területére. Az ún. „migránskaraván" résztvevői többnyire közel-keletiekből álltak. A deklaráltan békés célú menet 2020. február 6-án érkezett meg a határra, ahova további csoportokat vártak. A szerb rendőrség végül 7-ére virradóra minden személyt befogadóközpontokba szállított. A rendelkezésre álló információk alapján a „karaván" egy rendkívül jól szervezett akciónak tűnik, amelyet a közösségi médiában szerveztek (a szervezők kilétét egyelőre homály fedi). Hosszú évek óta most lehetett először újra nagyobb számú nőt és gyermeket látni egy csoportban a déli határon. A kezdeményezést nehéz máshogy értelmezni, mint egy célzott nyomásgyakorlási kísérlet Magyarországgal szemben, a nemzetközi közvélemény migránsok melletti szimpátiájának elnyerésével egyidejűleg. A strukturális migrációs faktorok nyomán a jövőben is megvan az esély arra, hogy hasonló jelenetek alakuljanak ki a déli határon.
(Forrás: https://hirado.hu/kulfold/kulpolitika/cikk/2020/02/06/elindult-a-migransmenet-magyarorszag-fele# és https://www.migraciokutato.hu/hu/2020/02/07/a-szerb-magyar-hatarra-erkezett-migranskaravan-gyorselemzes/)

A francia rendőrség felszámolta az utolsó illegális párizsi migránstábort is
Christophe Castaner francia belügyminiszter még tavaly novemberben tett ígéretet arra, hogy Franciaország felszámolja az összes illegális párizsi migránstábort. Az akció utolsó elemeként a rendőrség több, mint 400 embert telepített ki egy a Porte de la Villette metrómegálló közelében található patak mentén migránsok által kialakított sátortáborból, és szállította az ott élőket az ország különböző településein működő befogadóközpontokba.
(Forrás: http://www.rfi.fr/en/france/20200204-france-french-police-clear-out-last-migrant-camp-paris-migration-asylum)

Migránsok tartottak tiltakozást Leszbosz szigetén
Több száz migráns demonstrált Leszboszon a túlterhelt táborokban uralkodó feltételek és a menedékkérelmek elbírálásának lassúsága miatt február 3-án. A görög rendőrök könnygázt vetettek be a tiltakozó migránsok ellen a megmozdulás feloszlatása érdekében.
(Forrás: https://www.hurriyetdailynews.com/greek-police-fire-teargas-at-protesting-migrants-refugees-on-lesbos-151730)

Úszó fallal állítanák meg a görögök meg a tengeren érkező határsértőket
Görögország újfajta megoldással állítaná meg a területére tengeren érkező határsértőket. Az Égei-tengerre egy olyan úszó gátat tervezett a kormány, amely egyfajta mesterséges vízi falként állná útját a Törökország felől érkező migránsoknak. A Micotákisz-kormány már a választási kampányban is megígérte az illegális migráció csökkentését. Az Európai Bizottság szerint ez egy felesleges próbálkozás, hiszen a migrációhoz kapcsolódó kérdések már nem uralják a főcímeket. A szerkezet egyébként 2,7 kilométer hosszú és 50 centiméter magas lenne. Költsége várhatóan félmillió eurót tesz majd ki, és a tervezésére már ki is írták a közbeszerzést. A jobboldali kabinet egyébként a repatriálásokat is erősítené, és idén 10 ezer fő küldene haza.
(Forrás: https://www.theguardian.com/commentisfree/2020/feb/07/greece-floating-wall-eu-refugees-migrant-policy és https://www.euronews.com/2020/01/30/greece-plans-to-build-a-2-7km-floating-fence-to-stop-migrants-reaching-its-islands)

Olaszországban emelkedhet a migránsok után járó fejpénz
Matteo Salvini egyik intézkedése volt, hogy a migránsoknak szállást és ellátást nyújtó civil szervezetek részére biztosított 36 eurós fejpénzt jelentősen csökkentette, minimum 19 és maximum 26 euróban meghatározva azok összegét. Két éve arra hivatkozott az akkori belügyminiszter, hogy más országoknál is hasonló a mérték, pl. Németországban 26, Lengyelországban 20 euró. Most Luciana Lamorgese belügyminiszter a prefektúráknak küldött körlevelében engedélyezi az eddigi mértékek 2-3 euróval való emelését. A nyilvánvaló (és nem nyilvános) politikai szempontokon túl ezt azzal magyarázzák, hogy a prefektúráknak nehézséget okozott, hogy több, elszállásolásra és ellátásra kiírt pályázatukra nem akadt jelentkező a fejpénz alacsony mértéke miatt.
(Forrás: https://www.ilgiornale.it/news/politica/riparte-business-dei-migranti-pi-soldi-ai-centri-1822004.html)

Német zsidó vezető: megrendült az országban élő zsidók biztonságérzete
A Német Zsidók Központi Tanácsának elnökét idézi a Der Spiegel, aki szerint az AfD egyre bővülő náci tagsága, a muszlim zsidóellenesség és az antiszemita gyűlöletbeszéd enyhe bírósági megítélése fokozza a zsidó közösség aggodalmait – olvasható a legolvasottabb német hetilapban.
(Forrás: https://neokohn.hu/2019/12/18/megrendult-a-nemet-zsidok-biztonsagerzete/)

Holland hírszerzés: 2020-ban nőhet a dzsihadista támadások száma globálisan
A holland hírszerzés és elhárítás (AVID) 2020-as előrejelzése szerint idén számos dzsihadista támadásra számíthatunk, nemcsak Hollandiában, hanem szerte Nyugat-Európában. Ezenkívül az AIVD arra számít, hogy a radikalizálódás és az erőszakos iszlamista ideológia elterjedése új lendületet fog kapni. Az Iszlám Állam visszaszorulása miatt a menekültek között a terroristák aránya vélhetően növekedni fog, az Al-Kaida törökországi és nyugat-európai hálózatai is nagyon erősek.
De a legnagyobb veszély a szalafita befolyás a Szaúd-Arábia, Kuvait és Katar által finanszírozott Nyugat-Európai oktatási és vallási intézményekben. A szalafiták különösen nagy problémát jelentenek Hollandiában, bár az AIVD és más szolgálatok szerint hasonló programok működnek más európai országokban is.
Az oktatók és imámok közül sokan az Öbölben kaptak képzést, folyékonyan beszélnek arabul, és ezért bizonyos fokú presztízst élveznek a holland muszlim közösségben. Ugyanakkor a többségük az AIVD szerint Hollandiában nevelkedett, holland képzettséggel rendelkeznek, és folyékonyan beszélnek hollandul, ám stratégiájuk, céljaik és üzenetük teljesen ellentmond a holland demokratikus törvénynek és rendnek.
Az a tény, hogy ez a jelenség egész Európában jellemző, még riasztóbbá teszi a szalafita fenyegetést és a nyugati iszlám oktatás közel-keleti finanszírozását – nem csak biztonsági szempontból, hanem az integráció akadályozása miatt is. „A legtöbb nyugat-európai országban a szalafizmus hatásai hasonlóak a hollandiai fejleményekhez” – állítja a jelentés, bár hozzáteszi, hogy „az aktivitás és a hálózatok eltérő formát ölthetnek a különböző bevándorlói csoportok és más nemzeti különbségek miatt.”
A helyzetet egy harmadik tényező is súlyosbítja majd: azon terroristák várható szabadon bocsátása, akiknek szabadlábra helyezése 2020-tól esedékes. Nagy Britanniában a közelmúltban számos, frissen szabadon bocsátott terrorista követett el úgynevezett „magányos farkas” merényletet. A hasonló spontán késeléses merényletek minden bizonnyal az egyik legnagyobb kihívást jelentik majd 2020-ban.
(Forrás: https://www.algemeiner.com/2020/01/03/is-europe-facing-another-decade-of-jihad/)

Hamis bomba egy amszterdami kóser étteremben
Egy robbanószerkezetnek tűnő tárgyat helyeztek el egy kóser étterem bejáratánál Amszterdam déli részén. Az éttermet korábban már szír migránsok is megtámadták, a tulajdonos ezért Orbán Viktor politikája mellett foglalt állást.
(Forrás: https://neokohn.hu/2020/01/19/kamu-bomba-egy-amszterdami-koser-boltban/ és https://tev.hu/veszpremy-laszlo-bernat-antiszemita-terror-zajlik-ellenunk-interju-a-megtamadott-holland-zsido-etterem-tulajdonosaval/ (korábbi interjú))

Több mint 100 francia rendőr ellen indult nyomozás iszlám radikalizáció gyanújával
A francia hatóságok 106 francia rendőr ellen folytatnak nyomozást radikalizáció gyanújával. Közülük 16 személyt a francia hírszerzéstől bocsátottak el 2014 óta, miután olyan információk merültek fel, hogy kapcsolatba kerültek az iszlám radikalizmussal.
(Forrás: http://www.leparisien.fr/faits-divers/policiers-radicalises-106-dossiers-actuellement-etudies-selon-christophe-castaner-04-02-2020-8252820.php)

Arabok támadtak egy zsidóra a párizsi metrón
Antiszemita atrocitás ért egy kipát viselő zsidó férfit a párizsi metrón. Az inzultust elkövető négy arab férfi először cigarettát kért tőle, majd körbeállták és fenyegették. Több utas is közbelépett, így a megtámadott férfinak végül sikerült elmenekülnie.
(Forrás: https://neokohn.hu/2020/02/04/arabok-tamadtak-egy-zsidora-a-parizsi-metron/)

Egy nap alatt 100 migráns érkezett az Egyesült Királyságba
Az Egyesült Királyság Belügyminisztériuma a napokban azt közölte, hogy rekordmagas számú illegális határsértőt fogtak el az angol és francia partoknál. Csupán egyetlen nap alatt 102 migráns próbált átjutni Angliába a La Manche csatornán keresztül. A belügyminiszter információi szerint a migránsok Iránból, Irakból, Afganisztánból, Pakisztánból és Szíriából érkeztek. Natalie Elphicke, a konzervatív párt parlamenti képviselője arra szólította fel a francia hatóságokat, hogy adjanak magyarázatot arra, hogyan kelhettek át a csatornán az illegális bevándorlók.
(Forrás: https://www.independent.co.uk/news/uk/home-news/migrants-english-channel-home-office-border-force-record-number-a9324191.html)

Bennett: ma bárki lehet klímamenekült
Natalie Bennett, a Lordok Háza tagja és a Zöld Párt korábbi vezetője arról ír véleménycikkében, hogy a migráció ma már emberi jog, s emiatt nem akadályokat kell építeni a folyamat elé, hanem minden eszközzel segíteni szükséges a szereplőket. Bennett szerint a klímamenekültekre akár úgy is lehetne tekinteni, mint a japán vagy olasz demográfiai válság megoldóira. A politikus úgy látja, hogy éppen ezért kellene támogatni a család-újraegyesítési jogszabályok elfogadását az Egyesült Királyságban is.
(Forrás: https://www.independent.co.uk/voices/brexit-vote-refugee-dubs-amendment-bill-migration-climate-change-a9293891.html)

Ír választások: maradhat a migrációbarát politikai irányvonal a smaragdszigeten
Leo Varadkar kormányfő korábban a parlament feloszlatását kérte az államfőtől, melynek nyomán 2020. február 8-án előrehozott parlamenti választásokat tartottak. A Politico legutóbbi felmérése szerint Varadkar pártjának, a Fine Gaelnek (pártcsalád: EPP, népszerűség: 21%) két komoly kihívója van: a Fianna Fáil (Renew Europe, 25%) és a Sinn Féin (GUE/NGL, 22%). A választási rendszer e nagy pártoknak kedvez a kicsikkel szemben. Az Európai Bizottság elemzése szerint két mikropártot leszámítva (Aontú és National Party) az ír politikai elitben konszenzus van abban, hogy a migráció pozitív jelenség. Érdekesség, hogy ez a téma nem

játszott szerepet a májusi EP-választási kampányban, most azonban igen, és a három nagy párt választási programjában a migrációról és integrációról szóló rész jóval kevésbé kidolgozott, mint a négy baloldali kispártban (Munkapárt, Szociáldemokraták, Zöld Párt, Emberek a Profit Előtt). Az eredményekre 2020. február 11-ig várni kell, de valószínűleg baloldali koalíció alakulhat az elkövetkező időszakban.
(https://ec.europa.eu/migrant-integration/news/irish-general-election-2020---what-do-parties-say-about-immigration-and-integration)

Spanyol miniszter: évente 270 000 bevándorlóra van szükség 2050-ig
Egy január végi OECD rendezvényen osztotta meg gondolatait az alig egy hónapja megalakult új spanyol baloldali kormány társadalmi befogadásért, társadalombiztosításért és migrációért felelős minisztere. José Luis Escrivá szerint Spanyolország demográfiai válsággal (természetes fogyás, elöregedés) küzd, amely komoly munkaerőpiaci problémákat okoz, és veszélyezteti a nyugdíjrendszer fenntarthatóságát is. A megoldás szerinte a bevándorlással orvosolható: legális, biztonságos, rendezett és befogadó migrációs politikára van szükség.
Az érvelés mindenképp figyelemre méltó, hiszen a spanyol munkanélküliség továbbra is rendkívül magas (14% körüli), miközben az aktív fiatalok körében (15-24 évesek) kimondottan rosszul állnak (33%). A belső munkaerőpiaci tartalékok kiaknázása helyett úgy tűnik, hogy a bevándorlásban látja a megoldást az új kabinet. 2018 év eleji adatok szerint a közel 46,6 milliós népességen belül 6,2 millió azoknak a száma, akik nem Spanyolországban születtek (csak a marokkóiak több mint 800 ezren vannak).
(Forrás: https://www.eleconomista.es/economia/noticias/10304485/01/20/EscrivaLa-inmigracion-es-una-oportunidad-para-la-sostenibilidad-del-sistema-de-pensiones.html)

II. Közel-Kelet

További szíriai menekülthullám éri el Törökországot
A szíriai kormány és orosz szövetségesei újabb katonai sikereket értek el az észak-sízriai Idlib tartományban a Törökország támogatását élvező ‘demokratikus ellenzék’ és az ott állomásozó iszlamisták (al-Qaeda/al-Nuszra/Hajat Tahrír as-Sám) ellen. Ez az offenzíva százezreket mozdított ki otthonaikból és szorítja őket Törökország irányába, vagy éppen Törökországba. Ők a harcok elől és a damaszkuszi kormány (illetve az iszlamisták esetében a nemzetközi) számonkérése elől menekülnek. Az UNICEF szerint a 2019. december 1. óta otthonaikból elmenekült 580 000 emberből körülbelül 300 000 a gyerek.
Meg kell jegyeznünk, hogy ezzel a menekülthullámmal a korábbi évek (2015/2016) szíriai menekülthullámánál sokkal nagyobb arányban érkeznek olyan bujkáló iszlamisták, akik korábban az Iszlám Állam soraiban harcoltak, illetve most az Iszlám Államtól független iszlamista csoportok, elsősorban az al-Qaeda/al-Nuszra/Hajat Tahrír as-Sám soraiból menekülnek, vagy küldik őket Európa felé. Pillanatnyilag ez a potenciális terrorista fenyegetés (beszivárgás) a legfontosabb biztonságpolitikai veszélyforrás a déli határainkon feltorlódó szíriai menekültek esetében.
(Forrás: https://www.rudaw.net/english/middleeast/syria/08022020)

Törökország újabb lehetséges menekültáradatra figyelmeztet
A török kormánypárt szóvivője újabb menekülthullámra figyelmezteti Európát, amennyiben figyelmen kívül hagyják a török figyelmeztetéseket. Két nap alatt 40 ezer civil kényszerült elhagyni otthonát a szíriai Idlibben, ahol a török hatóságok humanitárius katasztrófa veszélyére figyelmeztetnek. A menekülők többsége a török határ menti táborokba, vagy a Törökország által a korábbi hadműveletekben ellenőrzés alá vont területekre érkezik.

(Forrás: https://www.hurriyetdailynews.com/europe-to-face-new-refugee-exodus-if-turkey-ignored-akp-151765)

Németország 25 millió eurót ígér Törökországnak, hogy az téglaházakat építsen Idlibben
A szíriai rezsim (oroszok által is támogatott) előrenyomulása következtében december óta 700 ezer szíriai indult meg a török határ felé. Az érkezőket Törökország a török-szíriai határ szíriai oldalán szeretné tartani. A téli körülményekre tekintettel azonban elhelyezésük sátorvárosokban nem oldható meg. A németek a felajánlott összeget a tervek szerint a Vörös Félholdon keresztül folyósítanák.
(Forrás: https://www.hurriyetdailynews.com/germany-pledges-25-million-euros-to-turkey-for-brick-houses-in-idlib-151776)

Erdoğan további válaszcsapásokkal fenyeget Szíriában
A török elnök további válaszcsapásokkal fenyeget Szíriában azt követően, hogy hat török katona meghalt és hét további megsebesült a szíriai kormány támadásában. Erdoğan egy újabb török katonai beavatkozás lehetőségét sem zárta ki.
(Forrás: https://www.hurriyetdailynews.com/erdogan-says-ankara-retaliating-after-syrian-shelling-killed-turkish-troops-151700)

Migránsokat tartóztattak fel a törökországi Edirnénél
A török biztonsági erők 340 irreguláris migránst tartóztattak fel csak február 5-én, akik Edirnén keresztül tartottak Európa felé. Eközben a Görögországból visszatoloncolt emberek egy részének Edirnében a helyiek biztosítottak menedéket a fagy elől.
(Forrás: https://www.hurriyetdailynews.com/turkish-villagers-give-shelter-to-freezing-migrants-in-edirne-151813)

Jemeni migránsok a magyar határon
Jemeni lapok arról számoltak be, hogy jemeni migránsok is feltűntek a 2020. február 6-i szerb-magyar tömeges átlépési kísérlet alkalmával. Ez azért figyelemre méltó fejlemény, mert korábban azzal a hírrel találkozhattak a jemeniek a közösségi médiában, hogy Nyugat-Európa automatikusan menekültstátuszt ad minden jemeninek. Emlékezetes, hogy a Közel-Kelet egyik legszegényebb országában 2015 óta polgárháború dúl (bár az ország területének nagy része biztonságos).
(Forrás: https://www.raialyemen.com/news9973.html)

III. Afrika

Egyre többen érkeznek a Kanári-szigetekre Észak-Afrikából
2020 elején mintegy 18-szorosára nőtt a Kanári-szigetekre hajón érkezők száma. A Marokkótól nyugatra található szigetcsoportra idén januárban 708 illegális bevándorló érkezett a tengeren, miközben ez a szám 2019 januárjában csak 40 volt
(Forrás: https://www.elmundo.es/espana/2020/02/04/5e3947b3fc6c839f3c8b4764.html)

Afrika továbbra is kulcsszerepet játszik a nemzetközi migráció erősödésében
2015 óta jelentősen növekedett a külföldön élő afrikaiak száma. Ami a kontinensen belüli migrációt illeti, míg öt évvel ezelőtt 18,5 millió, 2019-ben már 21 millió afrikai élt a hazájától távol, de a földrészen belül. A kontinensen kívül élő afrikaiak száma 17 millióról 19 millióra nőtt, vagyis éves átlagban félmillió afrikai hagyta el a kontinenst. A kontinensen kívül élő afrikaiak zöme, 10,6 millió ember Európába érkezett (56%), mely arány megegyezik a 2015-ös felmérés számával. Nincs tehát érdemi átalakulás az afrikai migráció fő célpontjait tekintve, és

Ázsia (Kína) továbbra sem képes elvonzani sem a legális, sem az irreguláris afrikai migrációt Európától.
(Forrás: https://publications.iom.int/system/files/pdf/wmr_2020.pdf)

IV. Nemzetközi szervezetek

IOM: közel 7200 migráns érkezett az EU-ba az év első 5 hetében
Az IOM földközi-tengeri havi jelentéséből kiderül, hogy 7 168 migráns és menekült érkezett az Európai Unió területére 2020 első 5 hetében. Ez körülbelül 3 százalékos növekedés a tavalyi év azonos időszakában mérthez képest. Az érkezők közel fele Görögországba lépett be illegálisan, a halálos áldozatok becsült száma pedig 77 volt.
(Forrás: https://www.iom.int/news/mediterranean-monthly-report-migrant-arrivals-reach-7168-2020-deaths-reach-77)

UNHCR: még mindig óriási a szakadék az áttelepítendő személyek és a felajánlások száma között
Annak ellenére, hogy globálisan körülbelül 1,4 millió embert kellene sürgősen áttelepíteni, ebből tavaly csak 63 696 főt (4,5 százalék) sikerült ily módon befogadni, de ez is 14 százalékos emelkedés a megelőző évhez (2018) képest. 2019-ben a legtöbb áttelepített külföldit befogadó ország (sorrendben): az Egyesült Államok, Kanada, az Egyesült Királyság, Svédország és Németország voltak. A programban érintett menekültek zöme szíriai, kongói (Kongói Demokratikus Köztársaság) és mianmari állampolgár volt. Az UNHCR célja 2020-ban, hogy az áttelepített személyek számát legalább 70,000 főre, a programban részt vevő befogadó országok számát pedig 29-ről 31-re emelje.
(Forrás: https://news.un.org/en/story/2020/02/1056742)

Megjelent az EASO új jelentése
Az EU Menekültügyi Támogatási Hivatala (EASO) nyilvánosságra hozta a szíriai nők helyzetével foglalkozó jelentését, amelyet a Finn Migrációs Szolgálat egyik munkatársa készített. A jelentés a nők helyzetét a polgárháború (2011) kezdete óta tekinti át és önálló alfejezetekben foglalkozik a különböző fegyveres szervezetek és csoportok által kontrollált területeken élő nők helyzetével. Az EASO származási országokat vizsgáló jelentései (country of origin reports) a tagállami menekültügyi hatóságok megalapozott döntéshozatalát igyekszik alátámasztani.
(Forrás: https://easo.europa.eu/sites/default/files/publications/easo-coi-report-syria-situation-women.pdf)

UNHCR: sürgősen javítani kell a görög szigeteken tartózkodók életfeltételeit
Az UNHCR február 7-én felszólította a görög kormányt, hogy gyorsítsa fel a menedékkérőknek a kontinensre történő áthelyezését célzó tervének végrehajtását. Felhívták a figyelmet arra, hogy jelenleg több mint 36 ezer menedékkérő tartózkodik az öt görög szigeten kialakított befogadó állomásokon, amelyek kapacitását azonban csak 5 400 főre tervezték.
(Forrás: https://www.hurriyetdailynews.com/unhcr-urges-greece-to-improve-refugee-conditions-151868)

V. Egyéb

Azerbajdzsán új útiokmányt ad a menekülteknek
Azerbajdzsán Állami Migrációs Szolgálata 2020. február 1-jét követően új útiokmányokkal látja el a területén tartózkodó menekülteket, menedékkérőket és hontalanokat. Az 1951. évi

genfi egyezmény 28. cikkének megfelelő lépést üdvözölte a Nemzetközi Migrációs Szervezet (IOM). Az azeri úti okmányok birtokában az érintettek szabadon elhagyhatják Azerbajdzsánt és bármikor visszatérhetnek oda.
(Forrás: https://www.iom.int/news/non-citizens-receive-right-travel-documents-azeri-state-migration-services)